

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018201116
Dátum vydania rozhodnutia: 11.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7018201116.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): T. Z., nar. XX.XX.XXXX, štát. príslušnosť: Iránska Islamská republika, bez dokladov totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14. Sečovce, SR, zastúpený Centrom právnej pomoci, týka sa Kancelárie Košice, Murgašova 3, Košice, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru Úrad hraničnej a cudzineckej polície Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúnková 8, Nové Zámky, o správnej žalobe vo veci zaistenia zo dňa 06.12.2018, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-65-009/2018-AV z 28.11.2018, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/56/2018-36 zo dňa 31. decembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha zmeny výroku I. rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/56/2018-36 zo dňa 31. decembra 2018 o d m i e t a .

V prevyšujúcej časti kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-65-009/2018-AV z 28.11. 2018 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa na účel zabezpečenia prípravy a výkonu prevozu sťažovateľa podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa

stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnej príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „Dublinské nariadenie“), a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“). Podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. žalovaný stanovil dĺžku doby zaistenia do 28.02.2019.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ bol dňa 28.11.2018 v čase o 15.30 hod. kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia Policajného zboru Šahy v meste Šahy na parkovisku pre kamióny s názvom Attila PARK. Sťažovateľ sa nachádzal v úkryte na ložnej ploche návesu nákladného vozidla s tureckým evidenčným číslom. Počas kontroly nevedel hodnoverným spôsobom preukázať svoju totožnosť. V súlade s ustanovením § 79 zákona č. 404/2011 Z.z. bol preto 28.11.2018 predvedený pred žalovaného k ďalším úkonom podľa predmetného zákona. Sťažovateľ do zápisnice spísanej pod č. PPZ-HCP-BA12-65-008/2018-AV uviedol, že bol zadržaný políciou v Rumunsku a umiestnený v tábore pre azylantov, pričom žalovaný lustráciou v Informačných systémoch policajného zboru zistil, že sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Rumunska. Svojím konaním naplnil preto podľa žalovaného podmienky jej prevozu na územie Rumunska podľa Dublinského nariadenia. Žalovaný uvedeného dňa oznámil Dublinskému stredisku Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „Dublinské stredisko“) dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia.

3. V rámci konania vo veci zaistenia sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., v zápisnici o vyjadrení účastníka konania z 28.11.2018 sťažovateľ opísal svoju cestu z domovskej krajiny až na územie Slovenskej republiky. Uviedol, že sa za pomoci prevádzčača v Rumunsku ukryl v ložnej ploche kamióna, v ktorom sa mal dostať až do Nemecka, ktoré je jeho cieľovou krajinou. Zároveň uviedol, že bol umiestnený v tábore pre žiadateľov o azyl v Rumunsku. Taktiež uviedol, že odmieta zotrvať na území Slovenskej republiky. Za každú cenu sa chce dostať do Nemecka, ktoré je jeho cieľovou krajinou. Z uvedeného zistenia mal žalovaný za preukázané, že existuje značné riziko jeho úteku.

4. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že v prípade sťažovateľa a jeho doterajšieho konania je potrebné zabezpečiť jeho prípravu alebo výkon jeho prevozu podľa Dublinského nariadenia. V tejto súvislosti konštatoval, že v prípade, ak by správny orgán nepostupoval tak, ako je uvedené vo výrokovej časti preskúmaného rozhodnutia, sťažovateľovi by bola daná možnosť zdržiavať sa na neznámom mieste a tým by správny orgán mal minimálnu šancu na vykonanie opatrení za účelom zabezpečenia dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území členských štátov schengenského priestoru zo strany účastníka konania. Sťažovateľovi by bola daná možnosť ďalej páchať protispoločenskú činnosť, ktorou je zdržiavanie sa na území členských štátov schengenského priestoru bez potrebného oprávnenia. Žalovaný z toho vyvodil záver, že v tomto prípade má správny orgán za to, že záujem spoločnosti je potrebné jednoznačne uprednostňovať pred záujmom jednotlivca, teda sťažovateľa.

5. Žalovaný stanovil dobu zaistenia do 28.02.2019 podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z., a to po dôkladnom vyhodnotení osoby sťažovateľa, pričom vychádzal zo skutočnosti všeobecne známej z jeho praxe, že jednoznačnú dobu zaistenia nie je možné dopredu určiť, nakoľko táto doba závisí od viacerých nepredpokladaných faktorov, medzi ktoré patrí komunikácia štátnych orgánov Slovenskej republiky so štátnymi orgánmi Rumunska, prípadne nepredvídateľné zhoršenie zdravotného stavu účastníka konania, vybavovanie prostriedkov na zabezpečenie jeho prevozu na územie Rumunska, komunikácia s účastníkom konania alebo so splnomocnenou osobou účastníka konania ako aj vybavenie všetkých ostatných náležitostí potrebných na riadne dodržanie postupu, ktoré upravujú medzinárodné dohody, ktorými sú obe menované krajiny signatármi.

6. Konštatoval, že predmetné zaistenie sťažovateľa je plne v súlade s článkom 5 odsek 1 písmeno f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uverejneného v Zbierke zákonov č. 209/1992 Zb. a číslo 102/1999 Z. z. (ďalej len „Dohovor“). Počas konania o zaistení sa zaoberal aj otázkou

rešpektovania súkromného a rodinného života sťažovateľky v zmysle v článku 8 ods. 1 Dohovoru.

II.

Konanie na krajskom súde

7. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o potrebe rozhodnúť podľa § 230 ods. 1 písm. c) S.s.p. z nasledujúcich dôvodov:

- sťažovateľ požiadal o udelenie azylu na území Rumunska, čím táto krajina je zodpovedná za účastníka konania v zmysle Dublinského nariadenia.

- z preskúmaného rozhodnutia, ani z ďalšieho obsahu administratívneho spisu nevyplývajú právne relevantné zistenia týkajúce sa ďalšej komunikácie žalovaného s Dublinským strediskom, teda ďalšieho dokazovania a právneho hodnotenia skutkového a právneho stavu veci v súvislosti s povinnosťou policajného orgánu preveriť realnosť vyhostenia cudzinca, v danom prípade na územie Rumunska.

- s poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojich doterajších rozhodnutiach (napr. sp. zn. 1SŽa/31/2014) zdôraznil nutnosť aktuálnych správ o krajine, do ktorej má byť štátny príslušník tretej krajiny vrátený. Takisto v iných rozhodnutiach (sp. zn. 9SŽa/23/2010, resp. sp. zn. 1SZa/7/2016) podčiarkol nielen povinnosť preveriť realnosť vyhostenia cudzinca, ale aj skúmanie naplnenia účelu vyhostenia.

- je povinnosťou žalovaného zabezpečiť ohľadom krajiny, do ktorej má byť sťažovateľka vrátená (odovzdaná) dostatočne zistenia. Ide napríklad o správy z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Bukurešti, Úradu policajného pridelenca v Bukurešti a Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o preverenie bezpečnostnej situácie v Rumunsku, ako aj možnému porušeniu absolútneho zákazu zlého zaobchádzania so žiadateľmi o azyl v zmysle článku 3 Dohovoru a článku 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

- z obsahu administratívneho konania teda nemožno konštatovať, že by mal žalovaný v čase vydania rozhodnutia o zaistení žalobcu k dispozícii aktuálne správy o krajine, do ktorej má byť sťažovateľ vrátený. Ide nesporne o povinnosť zabezpečiť v administratívnom konaní taký dôkaz, z ktorého by jednoznačne vyplývala schopnosť daného štátu Európskej únie (Rumunsko) prevziať sťažovateľa.

- súd sa vo všeobecnosti stotožnil s obsahom vyjadrenia žalovaného z 11.12.2018 o aktuálnom stave v Rumunsku, podľa ktorého Rumunsko je považované za bezpečnú a demokratickú krajinu, v ktorej sú dodržiavané všetky zákony, zákonmi stanovené normy a nariadenia.

- vo vzťahu k ďalšiemu postupu súdu podľa § 230 ods. 1 písm. a) S.s.p. alebo podľa § 230 ods. 1 písm. c) S.s.p.

o sťažovateľ nespochybňoval, že požiadal o udelenie azylu na území Rumunska, pričom danú skutočnosť oznámil žalovaný Dublinskému stredisku ako dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia;

o vzhľadom na všetky skutočnosti zistené v administratívnom konaní, predovšetkým riziko úteku sťažovateľa a protiprávnosť jeho konania, krajský súd nenariadil prepustenie sťažovateľa podľa § 230 ods. 1 písm. a) S.s.p.

o žalovaný nevenoval potrebnú pozornosť v žalobe namietanej otázke účelnosti zaistenia, právnym podmienkam vrátenia sťažovateľa na územie Rumunska a pomerom v azylovom zariadení v Rumunsku. Takto identifikovaný nedostatok rozhodnutia žalovaného a konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, však podľa názoru správneho súdu nemôže mať vzhľadom na obsah správneho konania a z neho vyplývajúce závery správneho orgánu za následok prepustenie žalobcu zo zaistenia. Ide podľa názoru súdu o odstrániteľnú vadu, ktorú bude povinný žalovaný v ďalšom priebehu správneho konania odstrániť urýchlenným vydaním nového rozhodnutia. V jeho odôvodnení bude žalovaný povinný uviesť vyčerpávajúce skutkové a právne dôvody vzťahujúce sa na posúdenie otázky účelnosti zaistenia v

súvislosti s navrátením žalobcu na územie Rumunska.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

8. Proti rozsudku krajského súdu vo všetkých výrokoch sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v:

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t. j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

9. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- od času vynesenia rozsudku krajského súdu došlo k novej skutočnosti nakoľko Rumunsko akceptovalo žiadosť Slovenskej republiky o prijatie sťažovateľa späť na svoje územie, pričom dňa 17.01.2019 mu bolo doručené rozhodnutie Dublinského strediska o jeho odovzdaní na územie Rumunska v zmysle Dublinského nariadenia. Sťažovateľ napriek tomu nesúhlasí s návratom do Rumunska.

- krajský súd svojím postupom a napadnutým rozsudkom nielen že vec nesprávne právne posúdil, ale aj nerešpektoval a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, a napokon aj Krajského súdu v Košiciach, v obdobných veciach, v zmysle ktorej deti by nemali byť pozbavované osobnej slobody a to bez ohľadu na to, či majú zákonného zástupcu alebo sú bez sprievodu rodiča prípadne iného zástupcu. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ESĽP vo veciach Muskhadzhiyeva a ďalší, Popov proti Francúzsku, A.M v France (no. 56324113) , A.B. and Others v. France (no. 11593/12) A.M. and Others v. France (no. 24587/12) R.e. and Vě. v. France; a taktiež na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SZak/14/2016, 10Sza/12/2016.

- s ohľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa sťažovateľa vo veľmi nízkom veku preto navrhol, aby súd nariadil jeho prepustenie zo zaistenia

- zaistenie sťažovateľa je neprípustné aj z dôvodu nemožnosti jeho návratu na územie Rumunska pre možné porušenie čl. 3 Európskeho Dohovoru. Nemožnosť realizácie Dublinského transferu sťažovateľa na územie Rumunska z dôvodu porušenia čl. 3 Dohovoru pre neprijateľné prijímacie podmienky spôsobuje neúčelnosť zaistenia.

10. Navrhol, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie, nariaďuje, aby sťažovateľ bol bezodkladne prepustený zo zaistenia a sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

B)

11. Žalovaný ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa nepodal vyjadrenie.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal

sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné odmietnuť v časti, v ktorej sa domáha zmeny napadnutého rozsudku a s tým spojeného zrušenia preskúmaného rozhodnutia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. V ostatnej časti kasačnú sťažnosť považoval za nedôvodnú a preto ju zamietol.

13. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 2 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. marca 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.

14. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného o zaistení sťažovateľa na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 230 ods. 1 písm. c) S.s.p. Bezodkladné prepustenie sťažovateľa nenariadil.

15. Na prvom mieste kasačný súd poukazuje na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť, v ktorej (m. m. sp. zn. 1SŽa/31/2014) zdôraznil nutnosť aktuálnych správ o krajine, do ktorej má byť štátny príslušník tretej krajiny vrátený. Takisto v inom rozsudku (m. m. sp. zn. 9SŽa/23/2010, resp. sp. zn. 1SŽa/7/2016) najvyšší súd podčiarkol nielen povinnosť preveriť realnosť vyhostenia cudzinca, ale aj skúmanie naplnenia účelu vyhostenia.

16. Vyššie uvedenými právnymi názormi sa krajský súd riadil, keď žalovanému vytkol nedostatky, týkajúce sa skúmania naplnenia účelu zaistenia sťažovateľa, ktorým je jeho odovzdanie do Rumunska podľa Dublinského nariadenia. Najmä zaviazal žalovaného vykonať dokazovanie za účelom preverenia bezpečnostnej situácie, resp. k možnému porušeniu čl. 3 Dohovoru v Rumunsku.

17. Krajský súd týmto vyhovel námietkam sťažovateľa, pričom z obsahu preskúmaného rozhodnutia ako aj administratívneho spisu vyplynulo, že dokazovanie a na to nadväzujúce úvahy a závery žalovaného v tomto smere absentujú. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu o tom, že tieto vady (spôsobujúce nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia) možno odstrániť v ďalšom administratívnom konaní. Nie je úlohou súdu v správnom súdnictve nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy. Preto aj napriek tomu, že sťažovateľ v konaní pred krajským súdom predložil materiály, týkajúce sa prijímacích podmienok, ktorým čelia žiadatelia o medzinárodnú ochranu v Rumunsku, povinnosť vysporiadať sa s ich obsahom má v prvom rade správny orgán.

Podľa § 230 ods. 1 písm. c) S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1, rozsudkom podľa povahy veci zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, ak obsahovalo odstrániteľné vady, a vec vráti na ďalšie konanie žalovanému.

18. Vyššie citované ustanovenie s obdobnou situáciou (výskytu odstrániteľných vád) počíta a na tento účel zavádza postup, podľa ktorého môže správny súd o správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 S.s.p. rozhodnúť (okrem možností vyjadrených v § 230 ods. 1 pod písm. a/, b/ a d/) tak, že rozhodnutie o zaistení zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Predpokladom tohto postupu je zistenie vád, ktoré na jednej strane mali za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, na strane druhej však

tieto vady môžu byť odstránené v ďalšom postupe žalovaného. Žalovaný následne buď bezodkladne vydá nové rozhodnutie o zaistení, ktoré už nebude postihnuté správnym súdom vytknutými vadami, alebo prepustí žalobcu (sťažovateľa) zo zaistenia (viď Komentár k Správnemu súdному poriadku; BARICOVÁ, FEČÍK, ŠTEVČEK, FILOVÁ a kol., strana 1155).

19. Kasačný súd si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen v zák. č. 404/2011 Z.z., ale predovšetkým ústavným poriadkom. Avšak v danom prípade, najmä s prihliadnutím na krajským súdom zdôraznenú existenciu značného rizika úteku sťažovateľa, ktorý požiadal o udelenie azylu na území Rumunska, pričom danú skutočnosť oznámil žalovaný Dublinškému stredisku ako dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia, a Rozhodnutie o dožiadaní o prijatie späť sťažovateľa vydané Ministerstvom vnútra, Generálnym inšpektorátom pre migráciu v Bukurešti zo dňa 11.12.2018, možno konštatovať, že krajský súd neporušil zákon tým, že preskúmané rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom bezodkladné prepustenie sťažovateľa nenariadil.

20. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.) ako aj ESLP s poukazom na to, že deti by nemali byť pozbavené osobnej slobody bez ohľadu na to, či majú zákonného zástupcu alebo sú bez sprievodu rodiča. Je nepochybné, že zákonodarca v rámci zachovania kontinuity výkonu súdnej moci v medziach Siedmej hlavy Ústavy Slovenskej republiky pod pojem rozhodovacia prax kasačného súdu zahrnul aj doterajšiu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ak je na prejednávanej vec nielen procesno-právne ale aj hmotno-právne uplatniteľná.

Podľa § 94 ods. 1, 2 zákona č. 404/2011 Z.z., pri umiestňovaní štátneho príslušníka tretej krajiny zariadenie prihliada na jeho vek, zdravotný stav, príbuzenské a rodinné vzťahy a náboženské, etnické alebo národnostné osobitosti. Rodina sa umiestni v zariadení spolu. Ak zariadenie rozhodne o rozdelení rodiny, musí vždy prihliadať na to, aby dôsledky tohto rozdelenia boli primerané jeho dôvodom.

V uvedenom prípade, však maloletý syn sťažovateľa nebol umiestnený po zaistení sťažovateľa-otca do útvaru policajného zaistenia spolu s otcom, ale matkou, o ktorej kasačnej sťažnosti rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 10Szak 2/2019 dňa 22. februára 2019 tak, že kasačnú sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľka- matka maloletého domáhala zmeny výroku I. rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Sa/32/2018 zo dňa 31. decembra 2018 odmietol a v prevyšujúcej časti kasačnú sťažnosť zamietol.

21. V uvedenom rozsudku dal najvyšší súd odpoveď na námietku sťažovateľky- matky maloletého, keď uviedol: Aj keď zákon č. 404/2011 <. Z.z. pripúšťa, aby spolu s rodičom boli umiestnené do ÚPZC aj deti (viď § 94 ods. 3 zák. č. 404/2011 Z.z. <.), správny orgán musí s poukazom na najlepší záujem dieťaťa zakotvený v čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (publikované v Zbierke Zákonov Slovenskej republiky ako Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 104/1991 <. Zb.) (ďalej len „Dohovor o právach dieťaťa“) postupovať obozretne pri umiestňovaní detí spolu s rodičom v ÚPZC a pri úvahe o ich umiestnení by nemal opomenúť, že najlepší záujem dieťaťa, ktorý je vyjadrením hodnôt, na ktorých je postavený systém ochrany práv dieťaťa nie je možné účinne dosiahnuť bez reflektovania na relevantnú judikatúru ESLP týkajúcu sa pozbavenia osobnej slobody dieťaťa a ochrany práv a najlepšieho záujmu dieťaťa vo veciach zaistenia maloletých cudzincov najmä tých, ktorí sú v sprievode rodičov. Z obsahu administratívneho spisu, konkrétne zo zápisnice spísanej so sťažovateľkou dňa 28.11.2018 vyplýva, že sťažovateľka je bez cestovných dokladov, uviedla že nevie si zabezpečiť ubytovanie, nemá žiadne finančné prostriedky a nechce na Slovensku požiadať o azyl, ani na území SR zotrvať, nakoľko cieľom jej cesty je Nemecko. Na otázku akým spôsobom zabezpečí stravu a oblečenie pre dieťa uviedla: „Neviem. Verím, že vy nám pomôžete“. Ako odpoveď na otázku, či v prípade ak by bola prepustená a bolo by jej prikázané zotrvať na území SR, túto povinnosť rešpektovala, sťažovateľka odpovedala: „Nie. Nechcem byť na Slovensku. Za každú cenu sa chceme dostať do

Nemecka. “ Vo svetle uvedeného sa kasačný súd stotožňuje s názorom krajského súdu o nemožnosti uloženia alternatív zaistenia v zmysle § 83 zákona č 404/2011 Z.z., ako aj so záverom že umiestnením maloletého v jednom zariadení spoločne s jeho matkou (aj otcom) žalovaný chránil najlepšie záujmy maloletého a nepretrhol tak rodinné väzby členov tejto rodiny. Žalovaný sa vyčerpávajúcím spôsobom vysporiadal s podmienkami pobytu v ÚPZC Sečovce, podrobne špecifikoval podmienky pobytu maloletých osôb spolu s rodičmi, poukázal na to, že je im zabezpečená každodenná osobná hygiena, päťkrát denne strava, pediatrika zdravotná starostlivosť a doplnková zdravotná starostlivosť, podrobne sa zaoberal aj ďalšími zdravotnými a sociálnymi hľadiskami podmienok maloletých osôb v ÚPZC Sečovce týkajúce sa pobytu maloletých na čerstvom vzduchu a možnosti herných a rekreačných aktivít, v prítomnosti sociálneho pracovníka plánujúceho a regulujúceho vzdelávanie, rekreačné a herné aktivity maloletých osôb. Nakoľko sa rodičia maloletého nachádzali na území SR bez akejkoľvek batožiny, hygienických potrieb a finančných prostriedkov, a teda je zjavné že sťažovateľka by sa po prepustení zo zaistenia nedokázala o svoje maloleté dieťa postarať, jediným reálnym spôsobom zabezpečenia práv a potrieb dieťaťa bolo umiestnenie sťažovateľky spolu s celou rodinou v priestoroch, ktoré sú na tento účel zriadené a spĺňajú najvyššie štandardy týkajúce sa starostlivosti o deti, kde im je poskytovaná starostlivosť v rozsahu niekoľkonásobne prevyšujúcom ich možnosti po prepustení.

Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa:

1. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.
2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia.
3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia, aby inštitúcie, služby a zariadenia zodpovedné za starostlivosť a ochranu detí zodpovedali normám stanoveným kompetentnými úradmi, zvlášť po stránke bezpečnosti a ochrany zdravia, počtu a kvalifikácie personálu, ako aj kompetentného dozoru.

Podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o prácach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa.

Kasačný súd poukazuje na to, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti poukazovala na rozhodnutie EŠP vo veciach Muskhadzhieva a ďalší, Popov proti Francúzsku, A.M v France (no. 56324113), A.B. and Others v. France (no. 11593/12) A.M. and Others v. France (no. 24587/12) R.e. and Vě. v. France; a taktiež na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SZak/14/2016, 10Sza/12/2016.

Kasačný súd konštatuje, že súdy ako aj správne orgány musia pri svojom rozhodovaní každú vec posudzovať osobitne, v súlade so zákonom a vzhľadom na individuálne okolnosti toho-ktorého prípadu. V rozhodnutí sp. zn. 10Sza/12/2016 išlo o odlišné okolnosti prípadu, nakoľko zaistenou bola žiadateľka o azyl zaistená v zmysle §88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. spolu s jej deťmi, u ktorej, vzhľadom na to že disponovala finančnými prostriedkami, prichádzalo do úvahy využitie miernejších opatrení namiesto zaistenia v zmysle § 89 zákona č. 404/2011 Z.z. (zloženie peňažnej záruky). V rozhodnutí sp. zn. 1SZak/14/2016 išlo o zaistenie v zmysle 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z v dĺžke až 6 mesiacov s tým, že sa správny orgán ako ani krajský súd najlepším záujmom dieťaťa v rozhodnutí vôbec nezaoberal. V oboch rozhodnutiach išlo zjavne o iný skutkový stav ako v predmetnej veci. V rozhodnutí EŠP, na ktoré sťažovateľka poukazovala išlo taktiež o odlišný skutkový stav ako napríklad vo veci Popov proti Francúzsku, kde súd konštatoval, že materiálne vybavenie nebolo prispôbené potrebám detí, či vec Muskhadzhieva a i. v. Belgicko kde EŠP rozhodol, že zaistenie štyroch čečenských detí počas konania o dublínskom transfere v zariadení, ktoré nie je vybavené tak,

aby vyhovovalo osobitným potrebám detí, predstavovalo porušenie článku 3 EDLP.

Vo svetle vyššie uvedeného v preskúmvanej veci bolo prihliadnuté na všetky články uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, rozhodnutia žalovaného ako aj krajského súdu sú v tejto časti dostatočne odôvodnené, pričom možno konštatovať, že zaistením sťažovateľky spolu s jej dieťaťom bola naplnená povinnosť, ktorú má štát v konaniach, ktoré sa bytostne dotýkajú práv detí. ÚPZC Sečovce je zariadením prispôbeným na umiestňovanie rodín s deťmi, zaistenými v súlade so zákonom č. 404/2011 Z. z., ktorým Slovenská republika transponovala smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 115/2008 (tzv. návratovú smernicu). Podľa záverov Európskej komisie, ktorá vykonala hodnotenie transpozície predmetnej smernice jednotlivými členskými štátmi Európskej únie, je transpozícia Slovenskou republikou do zákona o pobyte cudzincov plne v súlade so znením smernice. Umiestnenie sťažovateľky s jej dieťaťom v jednom z pobytových táborov nebolo možné, nakoľko ide o zariadenia pre žiadateľov o azyl, o ktorých žiadosti je príslušná rozhodovať Slovenská republika, čo nie je prípad sťažovateľky. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že sťažovateľka bola v Rumunsku po tom, ako požiadala o azyl umiestnená v tábore pre azylantov, z ktorého odišla.

22. Totožnými námietkami uplatnenými sťažovateľom v predmetnej kasačnej sťažnosti sa však kasačný súd nemohol zaoberať, pretože sťažovateľ nebol po zaistení umiestnený v útvere PZ spolu so sťažovateľom - otcom maloletého, ale matkou, o ktorej kasačnej sťažnosti kasačný súd rozhodol skôr, avšak na odpovede na uplatnené námietky sťažovateľa v podrobnostiach na ne odkazuje (bod 21).

Podľa § 442 ods. 1 S.s.p. kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len "sťažovateľ").

23. Vo vzťahu k návrhu na zmenu napadnutého rozsudku krajského súdu, zrušenie preskúmvaného rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému kasačný súd dospel k záveru o nedostatku sťažnostnej legitímácie sťažovateľa podľa § 442 ods. 1 S.s.p. V zmysle tohto ustanovenia má žalobca (sťažovateľ) sťažnostnú legitímáciu, ak vo veci samej nebolo jeho žalobe vyhovené. Krajský súd vo výroku I. napadnutého rozsudku zrušil preskúmvané rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, čím vyhovel návrhu sťažovateľa v správnej žalobe. „Pod nevyhovením je nutné rozumieť jednak rozhodnutie o zamietnutí žaloby, ako i všetky procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie skončilo, t. j. odmietnutie žaloby, ako i zastavenie konania. ... Pod nevyhovením žalobe je súčasne potrebné rozumieť aj jej čiastočné zamietnutie. V takomto prípade je kasačná sťažnosť prípustná voči zamietavému výroku takéhoto rozhodnutia.“ (Komentár k Správne súdnej poriadku; BARICOVÁ, FEČÍK, ŠTEVČEK, FILOVÁ a kol., strana 1636). Preto v tejto časti kasačný súd odmietol kasačnú sťažnosť ako neprípustnú podľa § 459 písm. b) S.s.p., t. j. ako podanú neoprávnenou osobou.

V.

24. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď preskúmvané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie podľa § 230 ods. 1 c) S.s.p. a správnu žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p. zamietol a v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala zmeny výroku I. napadnutého rozsudku ju odmietol pre nedostatok sťažnostnej legitímácie podľa § 459 písm. b) v spojení s § 442 ods. 1 S.s.p.

Podľa § 459 písm. b) S.s.p. kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak bola podaná neoprávnenou osobou.

Podľa § 461 S.s.p. platí, že kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

25. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania pred kasačným

súdom nepriznal. Žalovanému ich nepriznal, v zmysle § 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.